

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 h.
Negyedévre 8 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 8 "
Videkre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 8 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 148. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 július 2

És most?

És most? Mi fog következni a szerajevói gaztett után?

Vajjon folytatják-e még mindig a nemzetiségek, első sorban a szlávok dédelgetését?

Deák Ferenc nagy művének, a dualizmusnak sarktétele, hogy Magyarországon a magyar, Ausztriában a német elemre kell támaszkodni. Egyedül ez a két nép faj az (talán még a lengyeleket vehetjük harmadiknak), amelyeknek érdekében áll a Habsburgok két államának fennmaradása. Az osztrák-németek csak a Habsburgok jogára alatt foglalhatják el mai pozíciójukat; a német birodalomban, porosz hegemonia alatt épp úgy második sorba szorulanának, mint a bajorok. A magyarságnak szintén érdeke, hogy a Habsburgokhoz hűséggel ragaszkodják; a népek mai tusájában feltétlenül szükségünk van arra az erőttöbbletre, amit számunkra a Habsburg-ház hatalma jelent.

Nekünk magyaroknak az osztrák-németeket támogatnunk kell; a némettől nincs már mit féltünk. Germanizálni Magyarországot képzelenség. Viszont az osztrák-németeknek is támogatniuk kellene bennünket minden tekintetben. Csak erősen magyar Magyarország lehet értékes támasza a Habsburg-trónnak, amelyhez pedig az osztrák-németiség jövője fűzve van. A száraz tény tehát az, hogy Habsburgok, osztrák-németek és magyarok egymásra vagyunk utalva, egymást kell támogatnunk minden erőnkkel, mert csak így tudjuk jelenünket és még inkább jövőnket biztosítani.

Ez az 1867-iki Deák Ferenc helyes és évszázadokra érvényes álláspontja.

Sajnos, ettől az állásponttól Deák már 1868-ban eltért némileg. Az 1868. XXX. törvényekben a horvátoknak adott olyan messzemenő engedményeket, amelyek a Dráván túl a magyarságot egyszerűen megfojtották s egy új, horvát államnak vetették meg alapját; az 1868. XLIV. törvényekben pedig a többi nemzetiségnek adott az államalkotó magyarság rovására messzemenő, az egész világon példátlan kiváltságokat.

Abban reménykedett Deák, hogy ez a nagylelkűség a magyar állam hiveivé fog tenni mindenkit a Kárpátoktól az Adráig; pedig csak fegyvert adott a belső ellenségek kezébe, a mi kezünkől pedig kiütötte a fegyvert.

Ugyanez sokkal nagyobb mértékben megtörtént Ausztriában is. Ott valóságos nemzetiségi darabokra hullott szét az állam s az 1867-ben még feltétlenül uralkodó osztrák-németiség befolyása jóformán csak az alpesi tartományokra szorult össze.

A magyarság és az osztrák-németiség kárára egyre jobban nyomultak elő mindkét államban a nemzetiségek, első sorban a szlávok, kivált a horvátok és a szerbek. A hadseregben és a tengerészetben is mindig feltűnőbben foglaltak nagy teret.

Jött Bosznia annektálása. Kiadták a jelszót: Bosznia a bosnyákoké! (Hát akkor miért annektáltuk „a magyar szent korona ősi jogán?”) Még Horvátországnál is délszlávabb területet csináltunk Bosz-

niából, teljesen felforgatva a dualizmus alaptételét, mely a magyar és az osztrák-német elemek megerősítésében és nem széthúzó, megbízhatatlan, kifelé kacsingató néptörzsek dédelgetésében látja a Habsburgok két államának jövőjét.

Erre a szlávbarátságra, a nemzetiségeknek erre a túlzott dédelgetésére vet borzalmas világot a szerajevói merénylet.

Vajjon okulkak-e belőle, a kiket illet?

Bécsben vannak még ma is körök, a melyek készek mindenkivel szövetkezni a magyarság ellen. Vajjon belátják-e, hogy itt mindenszövetkezés a magyarság ellenségeivel egyúttal a dinasztia ellenségeit is erősíti?

Egyre kétségtelenebbé válik, hogy a szerajevói gaztett értelmi szerzőit Belgrádban kell keresni, még pedig nem is valami alacsony körökben. Ez egymaga elég komoly intelem minden illetékes tényező számára, hogy az újabb szlávbarát politikával szakítva, sürgősen vissza kell térni Deák Ferenc 1867-iki álláspontjára s az igazi dualizmust a magyar és az osztrák-német elemre támaszkodva megvalósítani.

Gróf Tisza István külgügyminiszter?

Bécs, július 1.

Egyik szerajevói magas állású vezető egyéniség akként nyilatkozott, hogy külgügyminiszter változás lesz és Berchtold gróf utódjaként Tisza István gróf miniszterelnök veszi kezébe a monarchia külső politikai irányítását.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalok
lakberendezési vállalata
Füzesta-telep 7. sz. Új vashidő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

230 liter naponta.

Ennyi víz esik minden lélekre.

Mikor másfél évtizeddel ezelőtt Nagyvárad városa elkészítette a vízvezetékét, napi 4000 köbméter vizszolgáltatásra számított s mikor a telep, fokozott üzemmél napi 6000 köbméter vizszolgáltatást is elbirt, dicsértük a vízmű vizszolgáltató képességét s azt hittük, hogy ez a mennyiség hosszú ideig elég lesz a város közönségének.

Azóta megcsináltatta a város az újabb vízműtelepet, ugyancsak a Körözs-folyó egyik felszigetén.

Jóllehet, hogy azóta Nagyvárad népessége örvendetesen szaporodott s jelenleg mintegy 15000 lakossal nagyobb a létszám, mint az első vízmű építésekor, de arra senki nem számított, hogy a vízfogyasztás oly óriási emelkedést ér el, mint a mostani statisztikai adatok mutatják.

Az elmúlt évben a napi fogyasztás már 16000 köbméterre emelkedett, amiből minden lélekre napi 228 liter víz esett. Ilyen óriási vízfogyasztást nem lehet találni sehol sem. Mikor a vízművet létesítette Nagyvárad, napi 80 liter vizet számítottak egy lélekre.

A nagyváradai vízfogyasztás tehát nem normális, még a legtágabb értelemben véve is a dolgot, hanem a legnagyobb vizpazarlás.

Szerencsére még baj nincs, mert a régi és az új vízműtelep megbirja az eddigi víztermelést, de ez a mennyiség már nagyon közel jár ahhoz, amennyit a vezetékek ma elbírnak. Állítólag napi 17000 köbméter a maximális termelés.

A városi mérnöki hivatal már figyelmeztette a város tanácsát, hogy valami módon segíteni kell a fenyegető vízhiányon.

Tegnap terjedelmes előterjesztésben új-

ból felhívja a tanács figyelmét s javaslatokat tesz.

A főmérnök szerint a régi vízműtelep gépháza nem alkalmas helyre van építve s a gépek magasan fekszenek, amiből következik, hogy nem tudják a kutak vizét kellőleg kihasználni. Egy új gépház építése szükséges. A fekvő gallériák elhelyezése sem egészen megfelelő, s egy újabb vízgyűjtő galléria elhelyezése szükséges. Ezekon kívül a vízgyűjtő terület alsó negyedrésznél nincsen fenékgát, amely a vizet felduzzassza s így a víz elszökik.

Ezekon a bajokon kell segíteni a régi vízműtelepnél.

Az új vízműnél a vizszolgáltatás még fokozható, de a vezeték nem bír a mostaninál nagyobb mennyiségű vizet szállítani. Ezért javasolja a főmérnök, hogy az új vízműtől a városba, Kolozsvári-utcán még egy főcsövet kell beépíteni.

Ezek a munkálatok több mint 200,000 korona újabb befektetést igényelnének. Ilyen óriási összeget azonban ez idő szerint a város nem képes erre a célra előteremteni.

Helyes volna, ha a városi tanács keresné a módokat az óriási vízfogyasztás megállítására. Napi tizenhatmillió liter vizet nem fogyaszt el Nagyvárad közönsége, csak a legnagyobb mérvű pocskolással, amiben a város maga jár elől a példával.

Ha nagyon fenyeget a vízhiány, az utcák locsolásához vegyék a vizet a nagy költséggel erre a célra épített villamos kutakból.

A trónörökös a királlyal.

Bécs, július 1. (Saját tud.) Az új trónörökös ma ismét külön kihallgatáson jelent meg a király előtt.

VISSZAEMLEKEZÉS RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS HALÁLÁRA.

Magyarországnak második trónörököse lelte már halálát tragikus módon. Ferenc Ferdinánd halála alkalmával lépten-nyomon halljuk emlegetni Rudolf trónörökös halálát. Ebből az alkalomból érdekesnek tartjuk közölni a vármegyei levéltárban fekvő iratokból az 1889 iki tragédia hivatalos értesítéseit.

A vármegye közönsége 1889. február elsején kapta meg a szomorú esetről szóló táviratot a belügyminiszteriumból. A távirati értesítés a következő:

Mélyen megrendítő s az egész hazát gyászba borító eseményről értesitem Rudolf trónörökös Öfensége tegnap reggel 7—8 óra közt Mayerlingben szívszélhűdés következtében meghalt, további értesítés következik.

Benitzky.

A további értesítést már báró Döry József főispán kapta meg, aki azonnal rendkívüli közgyűlés összehívására utasította Beöthy Andor alispánt. Egyidejűleg az összes főszolgabírókhoz értesítés ment, a melyben arra utasította a főispán őket, hogy megfelelő módon tudassák a járás közönségével a megrendítő gyászhirot.

A vármegye közönsége 1889. február 9-én gyűlt össze rendkívüli közgyűlésre, melyen egyhangulag elhatározták, hogy az

uralkodóhoz feliratot intéznek. A felirat szövege, mely Szunyogh Péter tollából származott, a következő:

3. Biz. szám.
1889.

*Császári és Apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!*

Mint dúló vihar vész moraja, — mint hirtelen támadt fergeteg szédületes örvénye vonult el Biharvármegye rónái és bérci fellett a váratlan gyász hir, hogy Rudolf trónörökös Öfensége meghalt. Palotában és kunyhóban önkénytelen szívéhez kapott mindenki, mert egy végtelen fájdalom nyilalott meg benne, a hazafiui megdöbbenés égető fájdalma. Ereztük mindnyájan, hogy a Felséges szüleket a Fenséges hitvest és az Uralkodóház minden tagját oly csapással látogatta meg az Eg, melynek elviseléséhez keresztényi megadás és a legnagyobb lelki erő szükséges. De nem kevésbé éreztük és érezzük mind jobban, hogy a megmérhetlen vesztességnek egy aránt sujtott részesei a legmagasabb trón és a vele elválhatlan érdek közösségben álló hazánk és nemzetünk.

Mert az oly korán megdicsőült királyfi, kinek fennkölt egyéniségében a legnemesebb tulajdonokat pazarbőkezűséggel egyesítette az isteni gondviselés és ki a gondos nevelés által tökélyig fejlesztett ezen adományok méltó felhasználásával fontos hivatása és nagy felelősségének tudatában kora ifuságától fogva, mint követendő mintakép járt elül mindenben, a mi eszményi, dicső és magasztos, a mi nagy jellemeket heviteni képes és tettekre kész; ki magas állásából a legnemesebb törekvések példáit szolgál-

A SZERAJEVOI MERÉNYLET.

A szerajevói rémes merénylet tartja még mindég izgalomban a közönséget. A gaz merénylet újabb részletei iránt érdeklődik a közönség.

Az újabb hírek mindjobban megerősítik, hogy messzeágazó és régen szótt összeesküvésre vezethető vissza a borzalmas bűntény.

A merénylet két áldozata, akikben két ország vesztette el jövő reménységét, már utolsó útján van.

Az előkészületeket a temetésre már megtették s azon jelen lesz Vilmos német császár.

A vizsgálat során kisült, hogy még egy merénylő is volt, aki egy bombát eldobott, mikor látta, hogy a merénylet már megtörtént.

Tehát a fenevadak valóságos hajtóvadászatra készültek a trónörökös és neje ellen.

Az újabb hírek a következők:

Az ostromállapot.

Szerajevó, július 1. Az ostromállapotban megtett intézkedések és az utcára kiállított mintegy harmincezer főnyi katonaság jelenléte megtették a kellő hatáskukat. Az utca csendes, alaposan lehültek a kedélyek és a hétfői véres bosszút megállította Potiorek tartományi főnök fehér plakátja, amely három nyelven adta tudtára a lakosságnak az ostromállapot kihirdetését. Az ostromállapot ideje alatt rögtönítelő bíróság működik, amely Miller Kálmán bíró elnöklésével azonnal megalakul. Mostanáig azonban nem akadt dolga.

Szigoruan végrehajtják a tartományfőnök másik rendeletét is, amely arról intéz-

tatta, mint kelljen az emberiség érdekében munkálkodni, a társadalmi üdvös tevékenységet istápolni, tudományt, művészetet, pártolni és a hazának minden terén hasznos szolgálatokat tenni, ez a bölcs fejedelmi alak, kit mindezen fényes tulajdonai miatt rajongó szeretettel és hódoló tisztelettel környeztek két testvér állam, az egész monarchia népei, Isten rendelése és a törvény erejénél fogva egykoron mint dicső Király lépett volna őseinek örökébe és haladt volna tovább Felségednek korszakalkotó nyomdokain.

Teljes megnyugvással és méltó büszkeséggel tekintett fel hozzá a nemzet-egyete, mert a mult tapasztalatain indulva, ily kiváló erények személyesítőjében erős zálogát bírta a jövő boldogságának.

És ime, egy végzetes pillanat a valóság kérelhetetlenségével elhomályosítja lelki szemünk előtt a majdani kor megragadó látképét, a fejedelmi sarj milliőktől megsiratva és áldásaitól kísérve korai sirba száll és magával viszi a fényes jövőjéhez kötött minden reményünket!

Mélyen megrendülve a gyászest felett és élénk tudatában a közös nagy vesztésnek hódoló tisztelettel járulunk a trón szalmolyához, esedezve, hogy Felséged mint legalkotmányosabb Király, hazánk védangyala, a Felséges Király asszony, az özvegy trónörökösné Fensége és a Felséges Uralkodóház összes tagjainak gyászában szívből és lelkünk igazi fájdalmával osztozhassunk és ünnepélyesen kijelentve, hogy a megdicsőült Királyfi drága emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

A végtelen kegyelmű Mindenható oltalmazza meg Felségteket és nyujtsa eny-

kedik, hogy a nyilvános mulatóhelyek és ezekkel együtt az ugynevezett kaffanák este nyolc órakor, a jobb éttermek pedig tíz órakor zárjanak. A kapukat is be kell zárni este 8 órakor. Azonkívül minden lakásváltoztatást 3 óra leforgása alatt be kell jelenteni. A szigorú intézkedések hatása alatt a lakosság alig mer kilépni az utcára. A rendőrségnek is aránylag kevés dolga akad az utcán és a katonaságot is csak a legszükségesebb helyeken állították fegyverbe.

A szerbek károsodása.

Szerajevó, július 1. A szerbekhez közelálló körökben azt mondják, hogy a hétfői tüntetés következtében a szerbek mintegy hatmillió korona kárt szenvedtek. Ez az összeg bizonyára túlzott, azonban bizonyos, hogy a pusztulásokozta kár összege meghaladja a kétmillió koronát. A szerbek lakásait a legtöbb helyen egészen szétrombolták. Az üzletekből áruikat az utcára dobálták s ott teljesen tönkre tették. Csak akkor szünt meg a rombolás, mikor a katonaság kivonult.

Alig maradt szerb üzlet épen s amelyiket a véletlen folytán mégis megkímélték, azt tulajdonosa nem meri kinyitni.

Jeftanovics Glisonak, a szerajevói szerb „király”-nak és milliomosnak háza és a tulajdonában levő Európa-szálló mutatja a legsiralmasabb képet. Szétrombolták Jeftanovicsnak a Csemaluza-utcában levő garázsát és istállóját is, melyek előtt pozdorjává törve hevernek most is a kocsirészek. Néhány szerb lakta utcában nincs ház, melynek ablakai épek volnának.

Erdekes és jellemző dolog, hogy a bosznyagy magával ragadta az intelligenciát is. Igy Hörman tartományi osztályfőnök felesége is részt vett a tüntetéseken és segített barrikádokat emelni.

Egyre nagyobb mértékűt ölt a szerb kereskedők ellen irányuló bojkottmozgalom.

A szerbek menekülnek.

Szerajevó, július 1. A hétfői rombolás oka elsősorban a szerbeknek cinikus visel-

hülést a súlyos csapás okozta szívfájdalmukra.

Fogadja Felséged ez alkalommal is törhetlen alattvalói hűségünk és tántoríthatlan ragaszkodásunk kifejezését.

Melylyel vagyunk

Nagyváradon Biharvármegye törvényhatósági bizottságának 1889-ik évi február hó 9-ik napján tartott rendkívüli közgyűléséből.

Császári és Apostoli királyi Felségednek

gyászoló, hűalattvalói
a vármegye közönsége nevében
alispán.

Február 13-án a gyászestből kifolyólag báró Döry József főispán leiratot küldött az alispánhoz, amelyben tudatta, hogy az uralkodó rendelete folytán Rudolf trónörökös özvegye a következőleg címeztessék:

Ozv. Trónörökösné Stefánia Főhercegnő és császári és királyi Fensége.

Ez volt az utolsó hivatalos irat, mely a tragikus végű Rudolf trónörököséről szólt és a melyhez most csatolni fogják Ferenc Ferdinánd megrázó esetének aktáit.

kedése volt, akik a merénylet után az utcán megálltak, nevetgélve beszéltek s akárhányan hangos szóval kijelentették, hogy rokonszenveznek a merénylőkkel.

Szerajevóban mintegy harmincezer szerb lakik, most azonban az utcán nem látni egyet sem. Mindössze annyi életjelt adtak eddig magukról, hogy a statáriumot kihirdető plakátnak szerb nyelvű részét majdnem mindenütt letépték.

Tömeges letartóztatás.

Szerajevó, július 1. Szerda reggelig a rendőrség bünrészesség gyanúja miatt a nagyszerb érzelmű gyanúsítottak közül mintegy harmincat tartóztatott le, akikről föltehető, hogy összeköttetésben állottak a merénylőkkel. Az újabb letartóztatottakat, minthogy a rendőrségi, helyőrségi és ügyészségi fogházak egészen telve vannak, külön katonai őrizet alatt tartják. A foglyok semiféle kedvezményt nem kapnak s a rendőrség e tekintetben nem tesz kivételt az intelligensebb osztályból való letartóztatottakkal.

Néhány budapesti detektiv megállapította, hogy Coja Vladimir mostári kerületi tisztviselő több ember jelenlétében dicsérte a merényletet. Coját a rendőrség már kihallgatta ez ügyben, azonban tagadott. Megmotozásakor több nagyszerű rópcédulát találtak nála, ugyanolyanokat, amiket a merénylő Princip lakásán lefoglaltak.

Négy görög keleti szerb lelkész a hétfői tüntetések alkalmával revolverrel lövöldözött a tüntetőkre és többeket megsebesítettek azok közül. A lövöldöző lelkészeket alig lehetett megmenteni a tömeg kezéből. Végül a rendőrségre vitték őket, ahol kihallgatásuk során megállapították, hogy valóban lövöldöztek, amire letartóztatták őket.

Harmadik merénylő is volt.

Szerajevó, július 1. A merénylet első híre nyilvánvaló volt a nyomozó hatóság előtt, hogy itt nem egyszerű bűncselekményről van szó, hanem előre jól megtervelt és hosszú idő óta előkészített összeesküvésről, amelynek szálai szerte húzódnak az egész Balkánon. Nemesak Belgrádba, hanem Zágrába, Montenegroba, Dalmáciába, sőt közel a valószínűsége annak is, hogy Budapestre is.

Közel háromszáz boszniai szerbet tartóztatott le eddig, akikről valószínű, hogy tudtak előzetesen a merényletről. Dalmáciából már a merénylet elkövetése előtt jelentés jött, hogy Szerajevóban merényletet fognak elkövetni a trónörökös párt ellen és a szerajevói szerb templomra félórával a merénylet elkövetése előtt kitűzték a fekete zászlót.

A hatóság nagy titokban tartotta a merénylet legszenzációsabb részletét, hogy nemcsak egy bombát dobtak a trónörökös párt kocsija elé, hanem kettőt.

A merénylet elkövetése után a Latin hídtől harminc lépésnyire, a Ferenc Ferdinánd-utcában, Stern Manó konfekciós üzlete előtt, a gyalogjárón még egy bombát találtak, amelyet valószínűleg egy harmadik merénylő Princip merénylete után eldobott.

Nagy titokban tartották ezt a megállá-

pitást és lázasan nyomozták a harmadik merénylő után.

Teffer vizsgálóbíró gyanúja alapján megállapította, hogy ez a merénylő is fiatalabb munkás vagy diák, aki a másik kettővel együttesen vállalkozott a trónörökös párt életének kioltására. Tegnap reggel végre valómásuk alapján keresztkérdésekkel sarokba szorította Principet és Cabrinovicsot, akik bevallották, hogy a harmadik merénylőt Trifkó Grabesnek hívják, diák, a páleai görögkeleti szerb pap fia.

A vizsgálóbíró több detektivvel és mind a hat magyar titkos rendőrrel rögtön Páléba ment. Nyomozást tartottak a papnál, felkutatották nemcsak egész Pálét, de annak egész környékét is. Azonban itt már híre hamva sem volt Trifkó Grabesnek.

A páleai pap azt mondta a vizsgálóbírónak, hogy fia hétfőn délután elutazott. Hogy hova, azt nem tudja, valószínűleg Budapestre vagy Szentendrére, ahol rokonai vannak. A vizsgálóbíró Budapesten is, Szentendrén is nyomoztat ugyan, de biztosra veszi, hogy Grabest Pálé környékén elesipik, mert adatai szerint el nem menekülhetett onnan.

Most már hivatalosan is megerősítik, hogy a merénylet elkövetői három bombát szántak a trónörökös pártnak. A bombák közül az első a Csomuria-hídnál felrobbant, a második Princip zsebéből esett ki, a harmadik bombát pedig 15 méternyire Princip től, a Latin-hídnál találták meg. Ezt a bombát Princip bűntársai helyezték el, hogy arra az esetre, ha egyik merénylet sem sikerül, ezzel oltsák ki a trónörökös életét.

Egy golyó ölté meg a trónörökös-párt.

Szerajevó, július 1. Szerajevóban még mindig erősen áll az a hír, hogy a trónörökös párt nemcsak Princip Gavró, hanem mások is rálöttek. Egyesek két revolverlövésről, mások pedig négy revolverlövésről tudnak. Megkérdeztük Gerde dr kormánybiztost, akinek előadása szerint a trónörökös párt csak Princip Gavró lőtt. Ez a golyó átszakította a trónörökös nyaküsterét, a nyak másik oldalán jött ki és az autó falába ütődött. A browning-golyó azonban oly erősen ütődött az autó falának, honnan visszapatant és belefuródott Hohenberg Zsófia hercegnő testébe. A második golyó a trónörökös combját érte, de a halálos golyó az első volt, amely a nyakába furódott. A trónörökös párt tehát az egyedül hiteles tényállás szerint, amelyet a hivatalos vizsgálat is megállapított, egy és ugyanazon golyó ölte meg.

Princip bűntársa.

Szerajevó, július 1. A letartóztatott emberek között van Spiric Uros tizennyolc esztendő szerb tanítóképző-intézeti növendék, akinek kedden kellett volna megkapnia tanítói oklevelét. Ez a Spiric régebbi idő óta barátságban volt Principel és a merénylet idején közvetlenül Cabrinovics mellett állott, amikor ez a trónörökös felé hajította a bombát. Ennek a bombának az egyik szilánkjára Spiric Uros combjába furódott és a diákot bevitték a helyőrségi kórházba. Az a szigorú és mindenre kiterjedő vizsgálat, amely megindult a merénylet ügyében, megállapította, hogy Spiricnek is része volt a merénylet előkészítésében, amire a tanító-jelöltet letartóztatották. Vele együtt letartóztatották egy szerb

FARKAS ISTVÁN
drogeriája az „Apollóhoz”

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Telefon 13-02.

Telefon 13-02.

Ajánlja állandóan friss gyermektápszereit u. m. Zabdara, Nestle, Kufeke, Ovomaltin, Hygiama, Phosphatine stb. Soxhlet készülékek, illatszerek, piperecikkek és mindennemű bárhol hirdetett szereket legolcsóbb áron.

kereskedőnek a feleségét is, aki az utcán a merénylet után ezt kiáltotta:

— Lesz még majd egyéb is! Most jön Péter király és rendet teremt.

Uj rend Boszniában.

Bécs, július 1. Tegnap délután Potiorek tábornagytartományi főnök elnöklésével Szerajevóban rendkívüli kormányértekezlet volt, amelynek tárgyát a merénylet és az azzal kapcsolatban álló események képezték. Határozatokat nem hoztak. Hír szerint a kormány, mielőtt döntő intézkedésekre határozza el magát, a tartománygyűlés elnökségével és vezető-politikusokkal is érintkezésbe lép. A további intézkedések tekintetében úgy vélik, hogy a gyülekezési és egyesületi, valamint a sajtótörvényt szigorubbán fogják kezelni, mint eddig. Különös figyelmet fognak fordítani a középiskolákra, amelyekben a legutóbbi időben ismételtelen kellemetlen incidensek történtek. (N. W. Tgbt).

A monarchia szerbia ellen.

Bécs, június 1. A külügyminiszteriumban tegnap délben tanácskozás volt, amelyen Berchtold gróf külügyminiszter, Konrád báró, a vezérkar főnöke és Kroatina lovag hadügyminiszter vettek részt.

Hír szerint Berchtold gróf az értekezleten közölte Konráddal és Kroatinnal, hogy a kormány azzal a kéréssel fordul a szerb kormányhoz, hogy a Boszniában a merénylet értelmi szerzői ellen folytatott vizsgálatot a szerb királyság területén is folytassa, mert az összeesküvés minden nyoma kétségtelenül Szerbiába vezet.

A holttestek Bécsben.

Bécs, július 1. A megváltoztatott rendelkezések szerint Ferenc Ferdinánd főherceg és Hohenberg Zsófia hercegasszony koporsóival a trieszti különvonat csütörtökön este tíz órakor érkezik a déli vasúti pályaudvarra, ahol fogadásukra Montenuovo herceg, első főudvarmester, a szolgálatteltevő kamarás, valamint a szolgálattételre kirendelt udvari személyzet jelenik meg. A szokásos szertartás után a koporsókat az udvari váróteremből udvari komornyikok és lakájok viszik a külön megjelölendő helyiségbe.

Az első besztertelést az udvari papság végzi, a koporsók fogadására megjelent személyiségek jelenlétében. Ezután a koporsókat hatlovas gyászokocsira teszik, amelyeket a Prince Eugen Strassen, a Schwarzenberg-terén és a Ringen át beszállítják a Hofburgba. Seidl dr. prelátus, a Hofburg plebánosa szenteli be egyházi segédlettel a Hofburg plebánia-templomában másodszor a koporsókat.

Pénteken délelőtt nyolc órától 12-ig egyfolytában csendes misék lesznek és ugyan-ezen időben bebozsátják a nagyközönséget a ravatal megtekintésére.

Az ünnepélyes besztertelés délután négy órakor lesz. Este hat órakor tartják meg a vigilliákat. Későbbi esti órákban kiviszik a koporsókat a nyugati pályaudvarra és vasúton szállítják Arzstettenbe, ahol a főhercegi párt még az éjszaka folyamán családi kriptájába helyezik örök nyugalomra. Szombaton délelőtt tizenegy órakor lesz a Hofburg plebánia-templomban az ünnepélyes gyász-mise.

Oroszvárról Ferenc Ferdinánd főherceg és Hohenberg Zsófia koporsójára csütörtökön a Hofburg templomában két hatalmas koszorút fognak elhelyezni. A széles aranyrojtos selyemszalagra arany betűkkel írják a következő felirást:

A felejthetetlen trónörökösnek benső szeretettel, hűséggel és hálával. — Lónyay

Elemér, hű és hálás barátja és unokanővére Stefánia.

A másik koszoru felirása egyik szalagon:

— Utolsó szívbéli üdvözléttel, hűséges szívvel, a másikon: Lónyay Elemér, Stefánia.

Udvari gyász.

A hivatalos lap mai száma közli: Néhai Ferenc Ferdinánd ausztria-estei főherceg ő császári és királyi fenségeért az udvari gyász legfelső rendeltre július 3-ától, péntektől kezdődőleg hat héten át és pedig az első négy héten, azaz július 3-tól 30-ig bezárólag a mély, a további két héten, azaz július 31-től augusztus 13-ig bezárólag a kisebb gyász viselendő.

A bűnügy szálai Magyarországon.

Szerajevó, július 1. Tegnap délután behoztak a rendőrségre egy Spiries Uros nevű preparandistát, aki elmondta a többek közt, hogy egész összeesküvés főzte ki a merénylet tervét. Benn van az összeesküvésben a szerajevói országos törvényszék Zvora nevű ügyészének gimnázista fia is.

Tegnap már a szerajevói nyomozó hatóság élénk összeköttetésben állott a mi igazságügyi szervezetünkkel és ma már igen nagy titokban, de annál szívósabban nyomoz a szegedi és temesvári királyi ügyészség, mert a szálak Csongrádmegye és Csanádmegye déli szerblakta vidéke és a temesi bánáság szerb falvai felé futnak.

A hadsereg háborút követel.

Bécs, július 1. Egy igen magasrangú katonatiszt így válaszolt a hadseregben uralkodó háborus hangulatot:

— A hadsereg mindig háborupárti. Az annexió után nem volt háboru és erre következett a balkáni konflagráció. A szandzsakot kiürítettük és ezzel elvesztett számunkra a szaloniki-i ut. A háboru alatt megint engedékenyek voltunk és erre következett egy olyan aggresszív politika, amelyent a monarchia nem tűrhet el. Es most a szerajevói merénylet... Most már, igenis, nem következhettek más, mint a bevonulás. En ismerem a hadsereget és mondhatom, hogy soha ekkora erővel meg nem nyilvánult még a háboru akarás.

Princip újabb vallomása.

Szerajevó, július 1. (Saját tud.) Princip ma megváltoztatta vallomását és beismerte, hogy nem egyedül volt a gyilkosság részese, hanem mások biztatták fel. A bombát és revolvert Belgrádból kapta.

Statárium Boszniában és Hercegovinában.

Szerajevó, július 1.

(Saját tud.) A kormányzó ma, tekintettel az általános tüntetésekre, Bosznia és Hercegovina egész területére kihirdette a statáriumot.

Szerajevó, július 1. (Saját tudósítónktól.) Turlában ma nagy tüntetés volt a szerbek ellen, mire ugy itt, mint Majlaiban kihirdették a statáriumot. Majlaiban egy szerb kereskedő ablakából a tüntetőkre löttek.

A szkupstina részvéte.

Belgrád, július 1. (Saját tudósítónktól.) A szerb szkupstina ma részvét táviratot intézett a magyar képviselőházhoz. A részvét-táviratban mélységes fájalmát fejezi ki a szerb parlament a nagy veszteség felett, mely a trónörökös halálával érte Magyar-

országot. A részvét-táviratra Beüthy Pál válaszolt, a melyben megköszönte a szerbek részvétét, amit az aljas merénylet folytán keletkezett gyász felett nyilvánított.

A szerb sajtó és kormány.

Belgrád, jun. 1. (Saját tud.) A szerb sajtó ma undorral emlékezett meg a merényletről. A szerb távirati iroda hivatalos közleményt adott ki, melyben hangoztatja, hogy Szerbiát megvetés tölti el a merénylet felett. Egyben csodálkozásának ad kifejezést a német, osztrák és magyar sajtóban elhangzott vádak felett. A nyilatkozat további részében hangsúlyozzák, hogy a gyanus egyének kézre kerítésében Szerbia erősen munkálkodik. Végül kijelentik, hogy Szerbia minden módot megragad arra, hogy a monarchia és Szerbia között a jó viszonyt megerősítse és hogy a gazdasági kérdésben is a két állam közt minél szorosabb legyen a kapocs. Általában a nyilatkozat azokat a támadásokat, melyek szerbiát érik, nagyon zokon veszi.

A boszniai csapda.

Szerajevó, július 1. A vizsgálat megállapította, hogy Bosznia valószínű csapda volt. Az ünnepélyes fogadtatás után a konakban dejuner lett volna, amikor újabb merényleteket akartak Ferenc Ferdinánd ellen elkövetni. A konak ebédlőjében az asztal alatt, a kéményben, a pincében és egy asszonytól bombát találtak. A bombák óra szerkezettel voltak ellátva. Ha tehát a trónörökös az utcán meg is menekült volna, később föltétlenül áldozata lett volna az összeesküvésnek.

Vilmos császár távirata.

Bécs, július 1. Vilmos császár ma a következő táviratot intézte Ferenc Ferdinánd legidősebb leányához:

Nem tudok szavakat találni, a szívem vérzik a felett a veszteségek felett, amely titeket ért. Még 14 nap előtt szüleitekkel együtt voltunk és töltöttünk kellemes napokat és ma megmérhetetlen gyászhirről kell tudomást szereznünk. Isten legyen veletek, adjon nektek erőt, hogy a nagy csapást el tudjátok viselni. A szülői áldás a siron tud is él.

Ferdinánd halálsejtelve.

Bécs, július 1. (Saját tud.) Ferdinánd trónörökös Boszniába való elutazása előtt nagyon hosszan imádkozott a kápolnában, úgy hogy környezete attól tartott, hogy lekési a vonatot. Az udvarban tudni vélik, hogy a trónörökösnek már akkor halálsejtelvei voltak.

Princip elmúlt husz éves.

Dr Gerde kormánybiztos délelőtt 11 órakor a következőket mondotta:

— Kérem azonnal telefonálja meg lapjának a következőket: Most kaptam Oblajból (a grahovói járásból) értesítést a lelkész-től, hogy Princip nem 19 éves, hanem husz éves és tizenhat nőpos volt a tett elkövetése napján. Ennek következtében nem érvényes rá törvényeinknek az a rendelkezése, mely szerint husz évnél fiatalabb ember halálra nem ítéltető.

A gyász Nagyváradon.

Az országos gyászban kiveszi részét Nagyvárad is éppen úgy, mint a többi városok és az egész ország.

Gyázmise a trónörökösért a székesegyházban.

Szombaton, e hó 4-én reggel 9 órakor gyázmise lesz a székesegyházban a trónörökös és neje lelkiüdvéért. A gyázmisét gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök tartja.

A gyázmisére a következő meghívóval hívta meg a megyéspüspök Nagyvárad főispánját és a város törvényhatóságát:

Méltóságos Főispán Ur!

Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös ö fenségét és fenséges nejét Hohenberg Zsófia hercegnőt f. hó 28-án Szerajevóban egy elvetemült gyikos megölte.

Az emberi élet elmúlása mindég fájdalommal érzést vált ki a szívből s a könnyellett szemek önkéntelenül emelkednek az élet Urához; hogy az elköltözöttnek irgalmat esdjenek. Most a királyi trón lépesójéről döntötte le egy orgyilkos golyó azt a férfit, ki férfikora delén, lelkében népei iránti szeretettel és országai fényes jövőjét megalapozó ambícióval készült magasztos hivatásának betöltésére. Egy férfi halt meg, kinek ravatalánál ősz királyunk zokog s alattvalóinak milliói osztoznak mélységes fájdalmában.

Ez a mélységes gyász, közös fájdalom emeli most lelkünket Istenhez, hogy a megboldogult trónörökösért és fenséges nejéért imádkozzunk.

Azért július hó 4-én, szombaton reggel 9 órakor székesegyházamban gyászisteniszteletet fogok tartani, melyre Méltóságodat és Nagyvárad város Tekintetes Törvényhatóságát tiszteletteljesen meghívom.

Pogadjja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Nagyvárad, 1914. június 30.

Gróf Széchényi Miklós,
várad püspök.

Városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósága Hlatky Endre főispán utasítására és a tanács határozatából ma, csütörtökön délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a gyász eset alkalomból.

A közgyűlésen Hlatky Endre főispán elnökölt, s megnyitó beszédében megemlékezik a lesújtó gyászról.

Biharvármegye rendkívüli közgyűlése.

A trónörökös halála feletti részvét nyilvánítása tárgyában tegnap határozott Miskolczy Ferenc főispán.

Tegnap délután értesítette ugyanis Fráter Barnabás alispánt hogy e hó 10-ére a rendkívüli közgyűlés összehívása iránt tegye meg a kellő intézkedéseket.

A rendkívüli közgyűlés egyedüli tárgya lesz a trónörökös halála feletti részvét nyilvánítása.

Július hóban ezek szerint két rendkívüli közgyűlést fog tartani a vármegye. A második közgyűlés július végén lesz. Ugyancsak tegnap intézkedett a főispán a gyász miatt elhalasztott közigazgatási ülés megtartása iránt. A közigazgatási bizottság 8-án tart ülést.

Báró Gerliczy Ferenc

A magyar katolikus társadalomnak gyásza van: báró Gerliczy Ferenc tegnap délben hosszas haláltusa után a szentségek többszöri ájtatos felvétele után meghalt.

Báró Gerliczy Ferenc cs. és kir. kamarás, a szegedi I. kerület országgyűlési képviselője, katolikus autonómiai képviselő egyik előkelő vezető tagja volt a katolikus mozgalmaknak. Az országos katolikus nagygyűlések védnöke volt.

Az elhunyt főúr már hosszabb idő óta szív- és vesebajban szenvedett. Állapota már napokkal előbb válságosra fordult s a halál nagy szenvedéstől szabadította meg. Halála gyászborította a báró Podmaniczky, gróf Dégenfeld-Schomburg, báró Forster, báró Fehérváry-családokat.

Az elhunyt főúr családja itt élt Nagyváradon. Itt áll a családi ház a Gerliczy-utca és a Rákóczi-ut sarkán. Édes anyja: özv. báró Gerliczy Félixné szül. gróf Kornis Lujza, [egyike volt városunk társadalmi legkiválóbb egyéniségeinek. Özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné szül. báró Gerliczy Stefánia az elhunytak nővére.

Az elhunyt felesége báró Fehérváry Gizella néhai báró Fehérváry Géza leánya. Két fia maradt: István és Félix. Utóbbi itt szerepelt legutóbb Nagyváradon; 6 mondotta az új Katolikus Kör megnyitására az ünnepi beszédet.

Leányai közül az egyik gróf Degenteld-Schomburgné, a másik báró Forsterné, a harmadik most menyasszony, báró Jósika jegyezte el.

Életrajza.

Az elhunyt főúr Nagyváradon született, itt végezte középiskolai tanulmányait, később a jogot is. Édesatyja, báró Gerliczy Félix, hamar betegeskedett és ezért aránylag nagyon fiatalon, mondhatni nyomban tanulmányai befejezése után neki kellett átvennie a nagykiterjedésű deszki birtokot. A mintegy 8000 katasztrális hold terjedelmű kiváló minőségű földön valóságos mintagazdaságot rendezett be és vezette azt élete utolsó napjáig. Mint a főrendiház tagja, szorgalmasan megjelent az üléseken, de az aktív politikai élettől távol tartotta magát. Csak később a katolikus autonómia érdekében kezdett agitációt és ezen a téren szép eredményeket is ért el. 1910-ben az általános választások alkalmával Szeged város I. kerületében nagy küzdelem után képviselővé választották munkapárti programmal és azóta a képviselőháznak tagja volt. Mint kiváló, tevékeny katolikus főúr, a katolikus mozgalmak vezére volt és az ország legtöbb katolikus intézményeiben tevékeny részt vett. Halála gyászt jelent a nagyváradai Katolikus Körnek is, mert 6 volt a Kath. Körnek gróf Batthyány József halála óta világi elnöke.

A magyarországi közgazdasági élet fel lendülése idején a szegediek hosszas kérelmére nagy keresztényjellegű pénztézetet: a Szeged-Alföldi Takarékpénztárt létesítette. Ez az intézet megválasztotta elnökigazgatójává. Betegsége miatt azonban lemondott e tisztségről.

Részvett a budapesti Hungaria-bank megalapításában is, s ennek a banknak al-elnöke volt haláláig. Ő építette azt a két hatalmas palotát itt Nagyváradon, a régi családi ház telkén az egyiket, s a másikat ezzel szemközt, a Rákóczi-ut másik sarkán.

Betegsége.

Az elhunyt főúr még nem volt 60 éves. Már évek óta szenvedett szív- és vesebajban, s baja ez évben nagyon elhatalmasodott, úgy hogy betegsége ágyhoz szegte.

Nagy fájdalmai voltak, melyeket igaz keresztényi megnyugvással szenvedett s betegsége alatt többször meggyónt és megáldozott. Betegsége utóbbi idején nagy szenvedései miatt hosszabb ideig eszméletlenül fektült. Erős szervezete már napok óta küzd a halállal, felvette az utolsó kenetet s elkészült a halálra. Hétfőn és kedden már halála hírért terjesztették, sőt a deszki postahivatalhoz számos részvétlét is érkezett, ezeket azonban visszaküldték a feladóknak. Ezekben a végső napokban a beteget már mesterséges uton sem tudták táplálni.

A halálhír.

Tegnap este érkezett a távirat szegedi tudósítónktól, melyben jelenti, hogy báró Gerliczy Ferenc délben deszki kastélyában meghalt.

Állapota tulajdonképpen csak kedden este vált aggodalmassá. Kedden éjjel már annyira rosszul lett, hogy felvette a halotti szentségeket. A halál fél 2 órakor következett be. Temetése valószínűleg pénteken lesz.

Panaszszőn a betegsegélyző ellen.

El vannak keseredve a kereskedők és iparosok. — Társzekérrel szedik a zálogtárgyakat.

Pár nappal ezelőtt szóvá tettük, hogy a nagyvárad kerületi munkásbiztosító pénztárban nem valami gyönyörűséges állapotok uralkodnak. A pénztárban újabb szokást hoztak be. A hátralékos kereskedők és iparosok az új rend ellen valósággal el vannak keseredve. Eddig ugyanis a pénztár tisztviselői szedték be a járulékokat, ma ki van adva a végrehajtónak, hogy könyörtelenül hajtsanak be minden kintlevőséget.

A kintlevőség pedig, sajnos, igen nagy, ami abban leli magyarázatát, hogy a kereskedők és iparosok az utóbbi időben alig tudták megkeresni az élelmiszerüket.

A pénztár végrehajtói tegnap már munkába állottak. Sajnálatos és megbotránkosító, a mai korba egyáltalán nem illő eljárást vittek véghez. A kiküldött végrehajtók ugyanis nem egyedül mentek, hanem nyomukban volt mindenütt egy-egy hatalmas társzekér.

A hitelezőknél bementék az adóság összegét és annak megfelelően kiválasztották az üzleti berendezés értékes butordarabjait és nyomban fel is pakolták a társzekérré. A kétségbeesett iparos, vagy kereskedő rohant fel a pénztárhoz, hogy rendezze az ügyet. Itt azonban újabb meglepetés érte az adósokat. A pénztárnál ugyanis nem akartak részletet elfogadni, követelték az egész összeget. Ha az illető hátralékos nagyon rimádkodott, akkor felvették tőle a részletet, de haladékat csak július 2 legkésőbb 3-ig adtak.

Az ilyen részletet fizetők a szerencsésebbek közé tartoztak. A legtöbbben nem kaptak haladékat. Ezeknél a szerencsétlen embereknek aztán megjelentek a pénztár emberei és vitték a lefoglalt tárgyat.

Az összeszedett butordarabokat a városi közraktárba szállították, ahol mindössze 8 napig fogják tartani, aztán megperdül a licitáló dob és elfogják kótya-vetyélni könyörtelenül az összes tárgyakat.

A kereskedők és iparosok kétségbe vannak esve és mindenfelé elkeseredetten tárgyalják a pénztár eljárását. Elvégre mégis csak megdöbbentő, hogy a pénztár helytelen gazdálkodásának a megszorult kereskedők és iparosok adják meg az árát.

A betegsegélyző pénztárban különben még mindég tart az állami biztosító pénztár kiküldötteinek vizsgálata. Az eddigi vizsgálat eredményét nagy titokban tartják, annyi azonban már is bizonyos, hogy nagyon itt van a pénztár államosításának ideje.

Szombat estig tart a néma gyász.

Száz korona segélyt kaptak a cigányok.

Az országos gyász súlyát legjobban érzik azok az emberek, akik abból élnek, hogy igyekeznek felvidítani az embereket. A színházak, mulatóhelyek, mozik, varieték, kávéházak, a zenés-cigányok és a bohémvilág sok könnyű énekese most hallgat, nem énekelhet, nincs kísérő zene.

A mozikban halkan suhannak a vásznok a tragédiák, Max Linder zene nélkül párba-jozik. Egész különösen hatnak a sápadt arcok, Máskor velük kacag a zongora vagy a hegedű. Most mintha lebegő kísértetek volnának.

Azonban a közönség a moziban hamar feltalálja magát. Vidám mesék, ötletek röpködnek és hangosan mulat a publikum. Már csak azért is jó a zene, mert ez korlátok közé szorítja a hangos beszédet.

Ellenben sehogy sem érzik magukat a kávéházak. Már 11 órakor üresen ásitnak egymásra a Bémer-téren. Legfeljebb a zenekari cigányok hevernek a kis asztalok körül.

A vendégek menekülnek a néma kávéházakból. Kiszámíthatatlan az az elmaradt haszon, amit a kávéások pozitív kárként emlegetnek ezeken a napokon.

A moztulajdonosok kérvénnyel fordultak a városi tanácshoz, hogy engedje meg a kísérő zenét. A cigányzenekarok pedig a főkapitányt keresték fel küldöttségileg, hogy engedélyezze a kávéházi zenét.

Volt még egy érdekes deputáció, amely a kath. Növédőegyletnél járt. A cigányok keresték fel a növédő-egyletet és kérték a vezetőséget, hogy adjanak vagy kerítsenek számukra valami kézimunkát, mert férjeik nem keresnek semmit és a legnagyobb nélkülözésnek vannak kitéve.

A Növédő-egylet megtette a megtehető, de ki dolgoztat nyáron? ... A fél város nincs itthon.

Igy aztán a cigányok a népiroda útján a várostól kértek segítséget. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a mozik és a zenészek kérelmével. Megengedték, hogy a mozikban a kísérő zenét játszassák és a cigányok részére száz korona segélyt utaltak ki.

Ez persze semmiség, mert ha a legszegegyebb banda is kapja, az is feléli két nap alatt. De mégis valami. Ellenben a kávéházakban nem szabad még mindig játszani.

Munkatársunk érdeklődött ez irányban Gerő Armin főkapitánynál.

— A kávéházi nyilvános zenélésre vonatkozó tilalom péntek estig bezárólag tart, mondotta Gerő Armin. A hivatalos temetés tudomásom szerint pénteken délután 4 órakor lesz, azért szombaton estére már fel fogom oldani a tilalom alól úgy a kávéházakat, valamint az összes mulatóhelyeket.

Ez a nyilatkozat teljes megnyugvást kelthet úgy a közönség, mint a kávéások körében.

..HIREK..

* **A vármegyei központi választmány ülése.** A választók összehívására vonatkozó belügyminiszteri rendelet alapján tegnap az alispán július 4 re, szombat d. e. 10 órára ülésre hívta össze a központi választmány tagjait. Az ülés legfontosabb tárgya lesz a választókat összeíró küldöttségek megalakítása. Balogh János főjegyző tegnap telefonon hívta fel a főszoigabírókat, hogy a megválasztandó tagokra nézve tegyék meg a javaslataikat. A küldöttségek elnökei a főszoigabírók lesznek. Tagokul egy-egy körben 2—2 tagot választanak. Összesen 41 küldöttség fog működni.

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. főügyész Zsiga Lajos nagyváradi lakost az aradi kir. törvényszéki fogházhoz napidíjas örré fogadta fel — s Máté Balázs budapesti királyi országos gyűjtőfogházi legyőrt a felügyelete alatt álló gyulai kir. törvényszéki fogházhoz örré (munkavezető) nevezte ki.

* **Gróf Vay Péter Ázsiában.** Gróf Vay Péter a postoli protonotárius és misszionárius jelenleg koreában van elfoglalva, hogy ott befejezze annak a katolikus missziótelepnek a létesítését, amelyen már évek óta dolgozik. A benszülőtt lakosság magatartása nagyon is megkönnyíti munkáját, mert Korea népe ma Ázsia összes lakói között a legfogékonyabb a katolicizmus befogadására. Gróf Vay Péter csak a nyár folyamán tér vissza ázsiai tartózkodásából Magyarországra.

* **Dijkuglizás a Kath. Körben.** A nagyváradi Katolikus Kör pompás új helyiségeit állandóan tömegesen látogatják a tagok. Különösen sokan szórakoznak naponta a Kör kerti helyiségében, a kitűnő tekepályán. A hivatalokban kifáradt tagoknak nemcsak jó szórakozást, de kitűnő testedzést is nyújt a tekézés. A Kör a jövő vasárnap, július 5-én ismét nagy dijkuglizaversenyt rendez és pedig előtt 11-től 12 óráig és délután 2 órától 8 óráig. A győztesek részére pompásan diszitett dijakról gondoskodott a rendezőség; öt díj lesz és pedig 1 díj egy drb 20 koronás arany, gazdagon dekorálva; 2. díj egy drb. 10 koronás arany; 3. díj öt drb. 1 koronás, 4. díj 3 darab 1 koronás; 5. díj két darab 1 koronás. Az összes dijak nemzeti szallagos diszes művészi sportjelvényre van erősítve. Este a dijak kiosztása után társasvacsera lesz a versenyben résztvevők részére, az u. n. „kiflipénzből”.

* **Uj postaügynökség.** Szilágy vármegye Tusnádszarvad községében Tusnádszarvad elnevezéssel 1914. évi július 1-étől kezdve új postaügynökség lép életbe, mely levélpostai küldeményt bárhova, pénz és csomagküldeményt csak a-belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovina s Németországba továbbít.

* **Turista diákok Nagyváradon.** Huszonhat napsütött arcu, hegyászó cipőkkel, turista botokkal, teljes turista felszereléssel ellátott pesti diák érkezett tegnap Nagyváradra. A diákok nem egy intézet növendékei, hanem különféle intézetekből gyűltek össze, hogy ezen az igazán nagy-szabású és szép programu nyári kirándulás-son résztvegyenek. Tegnap d. u. érkeztek meg a diákok Nagyváradra. Megtekintették a város nevezetességeit, a középületeket, a templomokat, a muzeumot stb. Ma délelőtt tovább utaznak Kolozsvárra, onnan szintén egy nap mulva Brassóba. Brassóból gyalog haladnak majd tovább, megtekintik a vad-regényes, égbenyuló sziklás béreket, hatalmas rengetegeket. A diákok teljesen felvannak szerelve az utra még csak főző készülékekkel is. Egész Temesvárig mennek gyalog. Temesvártól kezdve ismét vonaton teszik meg az utat Budapestig.

* **Miniatűr zsemlye.** Tegnap behoztak hozzánk egy érdekes zsemlyét. Azért érdekes, mert egészen kicsi, olyan kicsi, hogy már alig látható. Eddig csak a magyar kabare-irodalomból tudtuk, hogy Budapesten él egy kis zsemlye faj, a zsemlyék fiókája, de ime! most megjelent Váradon maga a valóság. Ugy látszik, hogy a kicsiségekben is haladunk Budapest után. A bájos kis zsemlyecske itt szerénykedik az asztalunkon. Aki be hozta, az felháborodott, mert neki egy kávéházban szervizolták. Mi nem háborodunk fel ezen a vakmerőségen, hanem megvárjuk a következő sütetet. Ha az is ilyen kicsi lesz, akkor meg írjuk a kávéház és a süttőde nevét, nehogy valaki oda betévedjen és bosszankodjon. Akit érdekel a legujabb váradi speciálitás, az megnézheti a kis filigrán jószágot szerkesztőségünkben. Eljöhét a kávé is, meg a süttőde főnök is. De hozzanak magukkal nagyitót.

* **Pályázat alapítványi helyekre.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 44328. VI. B. 1914. számú leirata értelmében, — a m. kir. Pénzügyministerium, a jövedéki birságalap fölös összegéből javadalmazott alapítványi helyek betöltése, valamint ösztöndíjak és ipartandijakra pályázatot hirdet. — Az alapítványi helyek közül a jövő 1914—1915-ik tanév elejével a következők fognak betöltetni: 1. a budapesti VII. ker. kir. állami főgimnáziummal kapcsolatos horvát szlaven internátusban 1 alapítványi hely; 2. a magyar kir. állami ipariskolák közül: a brassói állami faipari szakiskolában, a gölnicbányai magyar kir. fémipari szakiskolában, a székeludvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskolában, a zalatnai magyar kir. kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskolában, az eperjesi magyar kir. állami faipari szakiskolában, a szatmárnémeti magyar kir. faipari szakiskolában és a beszercebányai állami fémipari szakiskolában több hely; 3. A nőipariskolák közül: a szépszentgyörgyi államilag segélyező nőipariskolában több hely. Pályázati határidő: 1914. július hó 10. A pályázat kezelebbi feltételei a kamari irodában megtudhatók délelőtt 9—1 óráig. Nagyvárada, 1914. június hó 25. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr Moskovits József, elnök. Dr Oláh Béla, titkár h.

Ifj. Voszka Ferenc

és Társa cipész mesterek

Szilágyi Dezső-utca 6. szám.

! Mértékszerinti megrendelések a legpontosabban. !

Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

* **Betörés a templomba.** Békéscsabán az ottani katolikus templomba kedden éjszaka ismeretlen tettesek betörték és a Szent Antal-perselyből körülbelül 200 koronát elvittek.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznoínek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12 szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csiki-tér 14 szám alatt két **üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két **üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

x A legjobb akaratú kérem győződjön meg a világhírű Rádium Bohémi, Japán Roma hegedű hur különlegességeimről Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környe, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimballmok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x **Hatodbeli gimnázista** instructornak ajánlkozik a szünidőre. **Mártonffy János** Uri-utca 40.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

x Egy nagy **raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Szerencsétlen gondolat** izzadó lábra zsiros kenőcsöt kenni, tönkre teszi a harisnyát s az amugy is nedves láb a megolvadt kenőcsben cupog. Száritóra van szükség s mi szárít jobban mint a por. Egy igen szerencsés összetételű olasz port árul az „Ujvárosi drogueria“ lábizzadás ellen, 70 fillérért egy nagy dobozzal.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadiás nélkül, továbbá aranykoronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tactós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszágazott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut** 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák**
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

IRODALOM

A bihariak. Ily címmel jelent meg Lovassy Andor legújabb jeles kötete az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadásában. A kötetre legközelebb visszatérünk.

Ingyenes balatoni kalauz. A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauzt a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. Tíz filléres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

A Cél legújabb füzet a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Mezey Gyula: Uj koalíció. Hangay Sándor: Hadak útján. Erkösi Ferenczi Kálmán: Az aggregények házasodnak. Czenk: A vallás-tanítás elleni mozgalom. Közgazdaság: a német kereskedelmi szerződés megújítása és annak feltételei. A családi hitbizományról. A temesvári országos gazdaggyűlés. A tót nemzeti szövetség központ naggyűlése. Szemle: a radikálisok gazdasági programja. Szeljegyzetek a tót nemzeti sajtó cikkeihez. A cseh-tót egység. Irodalom művészet: Feszty Árpád Kisbán Miklós: a haldekló oroszlan. Sport: A magyar céllövő ifjúság győzelme a bécsi Jungschütz-versenyen.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ **Elítélt házasságszédelgő.** Hermann György laboráns a belényesi patikában volt alkalmazva. Belényesen özvegy Nagy Józsefnének kezdett udvarolni, megkérte a kezét és apránként 1600 koronát esalt ki a menyasszonyától. A pénzzel Budapestre szökött, ahol Molnár Gizella nevű

szobaleánnyal ugyancsak sikeresen próbálkozott. 700 koronát esalt ki a szobaleánytól és azt is faképnél hagyta. Aztán kiderült, hogy Hermann már nős. A két becsapott nő házasságszédelgés és csalás miatt feljelentette a laboránst, akinek ügyében tegnap ítékezett Ember Géza büntető tanácsa. Hermann beismerte bűnét, mentségül semmit sem tudott felhozni. A törvényszék Hermann Györgyöt két rendbeli csalás halmazatában bűnösnek mondta ki és két évi börtönre, továbbá 100 korona pénzbírságra ítélte. A vádlott és az ügyész megnyugodtak.

§ **Ehezett és 6 koronát lopott.** Lopás büntetével vádolva állott a törvényszék előtt tegnap Sziki Róza, aki egész hónapra keresztül koplalt Kanalas István házmester mellett. A házmester minden reggel becsukta a lakásba Sziki Rózát és csak este adott neki egy kis kenyeret. Május 31-én az asszony feltörte Kanalas ládáját, kivett belőle 6 koronát és elment megebédelni. A jó férj rendőrrel elfogatta Sziki Rózát és lopás miatt feljelentette. A törvényszék 1 havi fogházra ítélte Sziki Rózát, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12,61
Buza 1915. áprilisra	— — —	12,79
Rozs októberre	— — —	9,11
Zab októberre	— — —	7,53
Tengeri májusra	— — —	7,32
Tengeri júliusra	— — —	7,52
Tengeri 1915. május	— — —	7,53

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	776.—
Osztrák hitelrészvény	—	599.50
4%-os koronajáradék	—	79.95
Osztr. magy. államv.	—	687.—
Jelzálogbank	—	393.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	484.—
Hazai bank	—	270.—
Magyar bank	—	478.50
Keresk. bank	—	3650.—
Rimamurányi	—	613.—
Salgótarjáni kőszén	—	675.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	996.—
Közuti vasut	—	574.—
Városi villamos	—	308.—
Adria	—	570.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

44501. II.—1914.

Árverési hirdetmény.

A kir. kincstár tulajdonát képező Nánási Sándorné-féle hegyközesatári 803. számú bététben A. III. 1—3 sorsz. alatti ingatlanok önkéntes árverés útján eladandók lévén, az árverés megtartására határidőül 1914. évi július 7. napjának délelőtti 9 órája a Hegyközesatár község hivatalos helyiségébe tüzetik ki.

Kikiáltási ár az összes ingatlanokra 2500 korona, azaz kettőezeröttszáz korona.

A vételi ajánlat csak a m. kir. pénzügyminiszterium jóváhagyása esetén válik a kir. kincstár nézve kötelezővé.

Az árverési feltételek megtudhatók Hegyközesatár község-házánál és a kir. pénzügyigazgatóságnál (Pénzügyi palota II. emelet, 20 sz. szoba.)

Nagyvárad, 1914. június 30.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Nagyvárad város és Bihar megye közönsége ő Fensége a trónörökös és neje elhunytá alkalmából a gyász jeléül házaikat

gyászlobogóval látják el.

Ezen gyászlobogók megrendelhetők és készen kaphatók

BOROS

papirkereskedésében Nagyvárad, Kossuth-utca 10. szám. Telefon szám 24.

1 drb 2 1/4 méteres gyászlobogó gyászrojtal és feketeruddal **7-50 K.**
1 drb 2 1/2 méteres gyászlobogó nehéz posztó szövetből gyászrojtal és fekete ruddal **13 korona.**

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét**

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kintazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Belépési felhívás

**Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.**

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

**FILLERES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jellemezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészlől a tagok részére kisebbszerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonyüjtést lehetővé tegye, másrészlől, hogy ugyanezen tagok betétek arányában első kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOGBANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár utján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beirattási díj fizetendő

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A nagyváradai felső kereskedelmi iskola, amelynek érettségi bizonyítványa egy éves önkéntes katonai szolgálatra jogosít s amelynek eddig 1124 végzett növendéke elsőrendű kereskedői, gyári és pénzügyi cégeknél, postai, táviró, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást,

1914. évi szeptember 1-én nyitja meg 27. évfolyamát.

Iskolánkat az 1913—1914. évben 256 rendes és 41 magántanuló látogatta, köztük 54 biharmegyei és 74 más törvényhatóságbeli, akik iskolánk igazgatója, dr Kovács S. Jenő ur által ajánlott uri családoknál nyertek teljes ellátást, sőt némely háznál szakoktatást is.

Az 1914—1915-ik évre a szabályszerű beiratások a következő sorrendben történnek:

1. Folyó évi június hó 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án az alsó osztályba csak a nagyváradai és biharmegyei illetőségű tanulók iratkozhatnak be. **Előjegyzések nem fogadtunk el, kivéven azoktól, akik igazolják, hogy a honvéddápródi iskolába való felvételre jelentkeztek. Az alsó osztályba oly tanulók, akik a középi-skolák IV. osztályában javítóvizsgálatra utasítottak, iskolánkban egyáltalában nem vétetnek fel.** Ugyanezen folyó évi jun. 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án a középső és felső osztályokba csak azon tanulók vétetnek fel, akik a mi iskolánkban az alsó, illetőleg a középső osztályokat jó sikerrel végezték.

2. Folyó évi július 4-én és 5-én az alsó és középső osztályba nem nagyváradai vagy biharmegyei tanulók vétetnek fel, de csak azon esetben, ha a helybeli és biharmegyei illetőségűek, illetve a mi iskolánkban végzett tanulók által a szabályszerű létszám betöltve nem lenne.

3. **Idegen tanintézetből iskolánk felső osztályába csak jeles vagy jó rendű tanulók vétetnek fel.**

Figyelmeztetnek a helybeli és biharmegyei, valamint a mi iskolánkban alsó, illetőleg középső osztályokat végzett növendékek, hogy **f. évi július 3-ig bezárólag saját érdekükben okvetlenül beiratkozzanak, nehogy aztán feleendő idegenek által a szabályszerű létszám betöltvén, kénytelenek legyenek más tanintézetet felkeresni**

Minden egyéb tudnivalóról „Tájékoztató“-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapokon nyilvánított kívánságra az igazgató (lakik iskola-épület, Deák Ferenc-utca 3.) azonnal megküld.

Nagyvárad, 1914. június hóban.

Reismann Mór,
kir. tanácsos,
a fentartó testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,
országgyűlési képviselő,
iskolabizottsági elnök.

Ha nincs megelegedve szabójával me-
drága vagy rossz
szul szab vagy
nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és T. RSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 8
(Sonnenfeld-palota) és meglegi önt az óitani szőlő,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A Nagyváradi sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sö-
rökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

**szükségtelen más
sört drágábban vásárolnia**

Telefon: gyár 439. sz.,
városi iroda 471. szám.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyváradi, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a
legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó
árban. Elvállal fejeléseket és javításokat, valamint
aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a
legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meg-
győző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14
év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Van szerencsém Nagyvárad és
vidéke nagydíjű közönségének
szives tudomására hozni, hogy
Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt
a mai kor igényeinek megfelelő
műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák,
kések, ollók, hajvágógépek hus-
zárógépek, ló- és juhnyírógépek
javítását és köszörfülését. Raktáron
tartok mindennemű bel- és kül-
földi illatszerek, fej- és arcápoló
piperezereket, mindennemű acél-
árukat, ugymint borotvát, ollót,
hajnyírógépet yukszemvágó, pa-
pir-, zseb- és tollkést, valamint az
összes fodrászati cikkeket. A nagy-
díjű közönség szives pártfogását
kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

A legolcsóbb permetezőszerszám

a Provino.

Hatása tartós, tapadása kitünő.

Számos uradalmi Számos uradalmi
szőlőben évek óta ! Ára: 50 kg.-os
bevezetve! zsákokban
kg.-ként 54 fill.

Egyedüli beszerzési forrás

„Magyar Mezőgazdák
Szövetkezete“ Budapest,
V., Alkotmány-utca 29. szám.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyváradi Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t.
közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a
biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-
utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű
biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szál-
litmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető.
Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágaza-
tát u. m.

baleset, automobil és géptörés el-
leni és szavatossági biztosításokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilá-
gosítással készséggel szolgálunk (Telefon:
840. szám.)

Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi bank
részvénytársaság.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bán-
talmainál, idült és különösen savas izületi lobok-
nál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál,
idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkez-
tek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női
bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények
szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1.60-
tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal,
zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette
elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó
tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön
kívül mórifürdők is vannak rendszeresítve. Modern
uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb
kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitünő konyha.
Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsön ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnék.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.